

Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023 Základní škola Sokolov, Švabinského 1702

Motto:

**„Dlouhý styk se zlem, stejně jako s dobrem, vede k tomu, že v něm člověk nalezne zalíbení.“
Seneca**

Základní údaje

IČ organizace: 69979081

Název organizace: Základní škola Sokolov, Švabinského 1702

Ředitelka (Statutární zástupce): Mgr. Lenka Černá

Adresa: Švabinského 1702

Místo: Sokolov

PSČ: 35601

Kraj: Karlovarský kraj

Zřizovatel: Obec

Část 1: Škola a její preventivní program

Preventivní program školy je vypracováván na základě:

- Profesního citu (intuice)
- Diskuzí s vedením školy a učitelským sborem
- Analýzy aktuální situace školy
- Sledování výskytu rizikového chování na škole v uplynulém školním roce
- Šetření/mapování klima školy realizovaného v uplynulém školním roce
- Evaluaci (zhodnocení) jednotlivých realizovaných aktivit v uplynulém školním roce

Specifické rizikové faktory naší školy:

Škola se nachází na sídlišti Michal a znaky sídlištního života hornického a průmyslového města se výrazně promítají i do života ve škole. Děti zde pocházejí z nejrůznějšího prostředí a rodin, ve kterých mají vlastní hierarchie hodnot, vlastní zájmy a cíle, bohužel také často problematické a nenaplněné vztahy. Sociální slabost a nezaměstnanost jsou zde velmi často zmiňované jevy. Moderní doba zde tedy přináší ve zvýšené míře rizikové faktory pro vznik závislosti a jiných forem společensky nežádoucího chování, žáci se často začleňují do závadových sídlištních part a jsou tak patologicky více ohroženi, než jiné skupiny běžné populace.

Školní poradenské pracoviště:

- Metodici prevence: Ing. Lucie Křenková (krenkova@6zs-sokolov.cz), Mgr. Romana Duroňová (duroanova@6zs-sokolov.cz)
 - Výchovní poradce, ředitelka školy: Mgr. Lenka Černá (cerna@6zs-sokolov.cz)
 - Školní psycholog: Mgr. Andrej Mészáros (meszaros@6zs-sokolov.cz)
 - Vychovatelka školní družiny: Naděžda Marklová (marklova@6zs-sokolov.cz)
 - Koordinátor inkluze, školní speciální pedagog: Mgr. Ilona Vakešová (vakesova@6zs-sokolov.cz)
 - Koordinátoři žákovského parlamentu: Mgr. Bc. Václav Srb (srb@6zs-sokolov.cz); Mgr. Bc. Zuzana Hrubá (hruba@6zs-sokolov.cz)
- Mgr. Andrea Mašková (maskova@6zs-sokolov.cz)

V případě potřeby jsou k jednání přizváni také další pedagogové.

Na škole dále působí asistenti pedagoga: M. Cihlářová, E. Cimlová, G. Csipková, B. Černá, O. Eismannová, M. Gundackerová, M. Harčárová, K. Rosprimová, M. Machová, R. Misíková, B. Tylová, K. Seilerová, A. Zuzáková a speciální pedagogové Mgr. Bc. Hana Lipovská, Bc. Lenka Soumarová.

Počet tříd a žáků naší školy v jednotlivých ročnících:

	Počet tříd	Počet žáků
1. ročník ZŠ	4	76
2. ročník ZŠ	3	75
3. ročník ZŠ	2	53
4. ročník ZŠ	3	70
5. ročník ZŠ	3	65
6. ročník ZŠ	3	56
7. ročník ZŠ	3	79
8. ročník ZŠ	3	67
9. ročník ZŠ	3	70
Suma řádků	27	611

Stručná analýza situace

Podle sledování výskytu sociálně patologických jevů lze naši školu zařadit mezi příznivě průměrné. V minulosti byly nejčastěji řešenými jevy záškoláctví, agresivita a nezdravé vzájemné vztahy, vztahy k dospělým, zárodky šikanování, sociálního vyčlenění, vulgarita, vandalismus a kouření. Varujícím fenoménem moderní doby jsou drogy virtuální, tedy počítače a výpočetní technika, mobilní telefony, televize a hrací automaty. Počítáme i s výskytem závažnějších sociálně patologických jevů, jako je zneužívání alkoholu a nelegálních drog. Sexuální zločiny a sektářství se u nás nevyskytly. Snažíme se o důsledné řešení negativních jevů, proto rodiče často volí naši školu.

Cíle krátkodobé (konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické a časově ohraničené) preventivního programu školy:

Cíl číslo: 1

Cíl: Zlepšení vztahů mezi žáky.

Ukazatele dosažení cíle: Ukazatele dosažení cíle: Sociometrie, evaluace, kázeňská opatření.

Zdůvodnění cíle: Vztahy mezi žáky jsou narušeny dlouhým narušením výuky. Formování třídních kolektivů bylo problematické i epidemickými požadavky karantén, sociálních odstupů a zakrývání úst. Tato pravidla byla zneužívána staršími žáky k zdůvodnění sociálního vyčleňování jedinců z kolektivu.

Návaznost na dlouhodobé cíle: Chceme lepší klima školy. Prosazujeme kooperaci a přátelské vztahy.

Cíl číslo: 2

Cíl: Zvýšené působení prevence zneužívání návykových látek ve spolupráci s rodinou.

Ukazatele dosažení cíle: Sociometrie, evaluace, kázeňská opatření, spokojenost rodičů.

Zdůvodnění cíle: Z dotazníkového šetření mezi učiteli vyplývá, že se zvyšuje počet podezření na zneužívání návykových látek (v některých případech s tolerancí rodičů).

Návaznost na dlouhodobé cíle: Chceme lepší klima školy. Závislosti narušují vztahy i zdraví.

Cíl číslo: 3

Cíl:	Prevence duševních onemocnění a psychických problémů.
Ukazatele dosažení cíle:	Sociometrie, evaluace, spokojenost žáků a rodičů.
Zdůvodnění cíle:	Všímáme si nárůstu nejrozličnějších psychických problémů žáků v důsledku přerušení výuky, sociálního vyčleňování, nárůstu nelátkových závislostí (netolismus ap.).
Návaznost na dlouhodobé cíle:	Pokud jsou všichni účastníci vzdělávání v psychické pohodě dosahujeme lepších výsledků při vynaložení menšího úsilí. Chceme lepší klima školy. Závislosti narušují vztahy i zdraví.

Cíle střednědobé a dlouhodobé:

pedagogický sbor - spolupráce s rodiči a ostatními organizacemi, poznávání metod práce ostatních kolegů, sblížení a spolupráce 1. a 2. stupně, další vzdělávání pedagogů, zlepšování pracovních podmínek a spokojenosti na pracovišti

rodiče - účast na formálních i neformálních akcích, dostatečná informovanost, spolupráce se školou, pomoc při řešení problémů

žáci - zvládání školní práce, prosazování zdravého životního stylu, rozvoj osobnosti se všemi dovednostmi a schopnostmi, rozpoznání sociálně patologických jevů a krizových situací, umění vhodně reagovat pozitivní vztah ke škole, umění sebereflexe, navození atmosféry pochopení a důvěry, zodpovědnosti, snahy o vzdělání, tolerance, snížení agresivity, vytvoření hodnotového systému a normy chování.

Zásady primární prevence:

- Primární prevence ve škole je týmová práce, na které se podílejí všichni pedagogičtí a provozní zaměstnanci, ale i další, například rodiče, externí spolupracovníci, přátelé školy atd.
- Nepodceňujeme, ale ani nepřeceňujeme rizika, nejsme alibisté.
- K problémům se snažíme přistupovat jednotně.
- K problémům se vyjadřujeme objektivně, ukazujeme rizika, ale zmíníme i zisky.
- Špatné je škatulkovat žáky, každý projev rizikového chování řešíme individuálně.
- Zákazy se nic nevyřeší, proto nezakazujeme, nevyhrožujeme, nemoralizujeme, ale vysvětlujeme.
- Nejsme neomylní, nevíme-li si rady, je nutné využít pomoci odborníků.
- Nekompetentní řešení problému může nadělat více škod než užitku.
- Každý problém má svoji příčinu, proto ji hledáme a snažíme se ji objasnit.
- Nepodceňujeme význam vnějších vlivů, například médií atd.
- Odkládáním řešení se problém jen zhoršuje, proto jednáme rychle a aktuálně.
- Velký význam v primární prevenci má klima školy. Ve všech vztazích, které se vytváří v průběhu pedagogického procesu, pěstujeme vzájemnou důvěru.
- V dobrém kolektivu nejde jen o vzájemnou inspiraci, ale i vzájemnou kontrolu, pomáhající vyhnout se chybám.
- Efektivní primární prevence musí vždy odpovídat věku žáků, vyhýbá se stereotypům, týká se podstatné části žáků, je interaktivní.
- Případná sankce by vždy měla být realizovatelná.

Formy rizikového chování, kterým je nutné věnovat zvláštní pozornost:

- Podceňování rizik v silniční dopravě – všechny ročníky
- Experimentování a užívání drog, škodlivých a návykových látek, hlavně kouření a alkohol – čtvrtý až devátý ročník
- Vulgární vyjadřování, náznaky agresivity a slovní agresivita – všechny ročníky
- Nesnášenlivost a vztahy mezi spolužáky ve třídě – třetí až devátý ročník
- Záškoláctví a hlavně jeho skrytá forma se souhlasem rodičů – všechny ročníky
- Poruchy příjmu potravy, hlavně špatné stravovací návyky a složení stravy - pátý až devátý ročník
- Problematické sexuální chování – šestý až devátý ročník
- Rozvoj osobnosti – všechny ročníky
- Zdraví a hygienické návyky – 1. stupeň
- Osobní bezpečí – všechny ročníky

Část 3: Specifická prevence obsažená ve školním vzdělávacím programu

	1. ročník ZŠ	2. ročník ZŠ	3. ročník ZŠ	4. ročník ZŠ	5. ročník ZŠ	6. r. ZŠ / prima	7. r. ZŠ / sekunda	8. r. ZŠ / tercie	9. r. ZŠ / kvarta	Suma sloupců
Prevence šikany a projevů agrese	1	1	1	1	1	2	1	1	1	10
Prevence kyberšikany	0	0	1	2	2	2	1	1	1	10
Prevence záškoláctví	1	0	1	1	1	1	1	1	1	8
Prevence rizikových sportů	0	0	1	1	1	1	1	1	1	7
Prevence rizikového chování v dopravě	0	0	1	1	1	1	1	1	1	7
Prevence rasismu a xenofobie	0	0	1	0	1	1	1	1	1	6
Prevence působení sekt a extrémistických náboženských směrů	0	0	0	0	1	1	1	1	1	5
Prevence rizikového sexuálního chování	0	0	0	0	1	1	1	2	1	6
Prevence užívání tabáku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Prevence užívání alkoholu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Prevence užívání dalších návykových látek	0	0	0	0	1	1	1	1	1	5
Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)	0	0	1	1	1	1	1	1	1	7
Prevence poruch příjmu potravy	0	0	1	0	1	0	0	1	1	4
Prevence kriminálního chování	1	1	1	1	1	1	2	1	1	10
Suma řádků	5	4	11	10	15	15	14	15	14	103

Část 4: Specifická prevence realizovaná v samostatných preventivních aktivitách a programech

Program 1

Název poskytovatele programu: Policie ČR

Úroveň programu: Všeobecná primární prevence

Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Návčik a trénink dovedností

Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	4	4
2. ročník ZŠ	3	3
3. ročník ZŠ	2	6
4. ročník ZŠ	3	9
5. ročník ZŠ	3	9
6. ročník ZŠ / prima	3	6
7. ročník ZŠ / sekunda	3	6
8. ročník ZŠ / tercie	3	6
9. ročník ZŠ / kvarta	3	6
Suma řádků	27	55

Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany
- Prevence rizikových sportů
- Prevence rizikového chování v dopravě
- Prevence rizikového sexuálního chování
- Prevence užívání tabáku
- Prevence užívání alkoholu
- Prevence užívání dalších návykových látek
- Prevence kriminálního chování

Program 2

Název poskytovatele programu: Městská/obecní policie

Úroveň programu: Všeobecná primární prevence

Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Návěv a trénink dovedností

Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
3. ročník ZŠ	2	12
4. ročník ZŠ	3	18
Suma řádků	5	30

Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany
- Prevence rizikových sportů
- Prevence rizikového chování v dopravě
- Prevence užívání tabáku
- Prevence užívání alkoholu
- Prevence užívání dalších návykových látek

Program 3

Název poskytovatele programu: Sekce bydlení a sociálního začleňování Ministerstva pro místní rozvoj – Odbor (Agentura) pro sociální začleňování

Úroveň programu: Všeobecná primární prevence

Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Nácvik a trénink dovedností

Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
6. ročník ZŠ / prima	3	24
7. ročník ZŠ / sekunda	3	24
8. ročník ZŠ / tercie	3	24
9. ročník ZŠ / kvarta	3	24
Suma řádků	12	96

Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany
- Prevence duševních onemocnění a psychických problémů

Program 4

Název poskytovatele programu: Škola sobě

Úroveň programu: Všeobecná primární prevence

Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací
- Interaktivní skupinová diskuse
- Zážitkový program
- Nácvik a trénink dovedností

Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
1. ročník ZŠ	4	40
2. ročník ZŠ	3	30
3. ročník ZŠ	2	20
4. ročník ZŠ	3	30
5. ročník ZŠ	3	30
6. ročník ZŠ / prima	3	30
7. ročník ZŠ / sekunda	3	30
8. ročník ZŠ / tercie	3	30
9. ročník ZŠ / kvarta	3	30
Suma řádků	27	270

Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence šikany a projevů agrese
- Prevence kyberšikany
- Prevence záškoláctví
- Prevence rizikových sportů
- Prevence užívání tabáku
- Prevence užívání alkoholu

- Prevence užívání dalších návykových látek
- Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)
- Prevence duševních onemocnění a psychických problémů

Program 5

Název poskytovatele programu: Asociace krajů České republiky

Úroveň programu: Všeobecná primární prevence

Jaké jsou v tomto programu hlavní formy práce:

- Přednáška, prezentace informací
- Nácvik a trénink dovedností

Pro všeobecnou a selektivní prevenci: označte třídy, ve kterých je realizace tohoto programu naplánována, a doplňte počet vyučovacích hodin, které tímto programem třídy celkově stráví.

	Počet tříd	Počet hodin
4. ročník ZŠ	3	6
5. ročník ZŠ	3	6
6. ročník ZŠ / prima	3	6
Suma řádků	9	18

Zaškrtněte typy rizikového chování, na které je tento program zaměřen.

- Prevence kyberšikany
- Prevence závislostního chování pro nelátkové závislosti (hazard, počítačové hry apod.)
- Prevence duševních onemocnění a psychických problémů

Část 5: Práce s dalšími cílovými skupinami – pedagogičtí pracovníci školy

Aktivita 1 - Spolupráce učitelů v 6. ročnících s bývalými třídními učiteli 1. stupně

Uved'te stručný popis naplánované aktivity: Spolupráce učitelů v 6. ročnících s bývalými třídními učiteli žáků na 1. stupni. Cílem má být usnadnit žákům přechod mezi prvním a druhým stupněm.

Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě: 2

Aktivita 2 - Harmonizační víkendový pobyt pro učitele. Stmelování učitelského sboru

Uved'te stručný popis naplánované aktivity: Harmonizační víkendový pobyt pro učitele. Stmelování učitelského sboru, neformální rozhovory a výměna zkušeností nejen z oblasti prevence nežádoucích jevů.

Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě: 36

Aktivita 3 - Výměna zkušeností s vedením třídnických ho...

Uved'te stručný popis naplánované aktivity: Výměna zkušeností s vedením třídnických hodin.

Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě: 6

Část 6: Práce s dalšími cílovými skupinami – rodiče a ostatní

Aktivita 1 - Beseda pro rodiče k tématu Jak naučit žáky se...

Uved'te stručný popis naplánované aktivity: Beseda pro rodiče k tématu Jak naučit žáky se učit

Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě: 2

Aktivita 2 - Třídní schůzky učitelů se zákonnými zástupci

Uved'te stručný popis naplánované aktivity: Třídní schůzky učitelů se zákonnými zástupci, na kterých se seznamují se školním řádem, minimálním preventivním programem i dalšími aspekty ovlivňujícími vzdělávání a vztahy ve třídě.

Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě: 2

Aktivita 3 - Konzultace k výsledkům vzdělávání i k chování žáků

Uved'te stručný popis naplánované aktivity: Konzultace k výsledkům vzdělávání i k chování žáků.

Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě: 3

Aktivita 4 - Velikonoční jarmark - akce školního parlamentu

Uved'te stručný popis naplánované aktivity: Velikonoční jarmark - akce školního parlamentu k navození vzájemné spolupráce mezi učiteli, žáky a jejich zákonnými zástupci.

Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě: 2

Aktivita 5 - ŠD: Vynášení Morany - společná akce pro děti a jejich rodiče

Uved'te stručný popis naplánované aktivity: ŠD: Vynášení Morany - společná akce pro děti ze školní družiny a jejich rodiče, k navození vzájemné spolupráce a důvěry mezi dětmi, rodiči a vychovatelkami ŠD.

Odhadněte časovou dotaci věnovanou této aktivitě: 2

NA TVORBĚ MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU SPOLUPRACOVALI:

Mgr. Lenka Černá, Mgr. Václav Srb, Ing. Lucie Křenková a Nad'a Marklová

Všichni zaměstnanci školy, žáci i rodiče byli informováni, na koho se obrátit v případě řešení vzniklých problémů.

Přílohy:

č. 1: přehled třídnických hodin a zájmových útvarů

č. 2: přehled kontaktů